

Centenar constituțional (1923–2023).
Spre un (nou) constituționalism românesc?
(16 martie 2023, on-line, juridice.ro)

drd. Mircea M. DUȚU-BUZURA*

În cadrul ciclului de conferințe cu tema *Tradiția constituțională și perspectivele constituționalismului în România*, consacrat aniversării centenarului Constituției României din 29 martie 1923, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române (I.C.J.) a organizat joi, 16 martie 2023 prelegerea-dezbatere *Spre un (nou) constituționalism românesc?*

În cadrul cuvântului introductiv prof. univ. dr. Mircea Duțu, directorul ICJ, a arătat că: „Inaugurat în 1866 sub semnul modernizării instituționale înțelese în mod lipsit de echivoc drept integrare europeană, mai precis: transformare și evoluție ale societății românești după modelul oferit de Europa occidentală în secolul al XIX-lea și în special de Franța, constituționalismul românesc s-a reinventat în 1923 și apoi în 1991 urmând același tipar receptiv, însă de fiecare dată cu un grad sporit de conștientizare a necesității atât a sintezei ce trebuia realizată de fiecare dată între elementele ținând de un „specific național” (devenit tot mai complex în decursul timpului și afirmat, în cele din urmă, ca veritabilă „identitate constituțională”) și cele receptate din lumea occidentală, cât și a diversității ideilor, doctrinelor și tiparelor a ceea ce îndeobște înțelegem prin „constituționalism” în cadrul lumii occidentale înseși, de unde și necesitatea unei opțiuni conștient asumate pentru unele dintre acestea. Din acest motiv, constituționalismul românesc din 1923 și cu atât mai mult cel din 1991 nu mai poate fi situat în cadre simpliste precum cel al unor opoziții între „autohtonism” și „europenism”, ori „organicism” sau „liberalism”, așa cum nici în 2023 mult clamatul contrast dintre „suveranism” și „globalism” nu poate oferi cadrul necesar identificării adevăratelor provocări cu care se confruntă constituționalismul românesc, mai ales în condițiile în care conceptul însuși al constituționalismului a ajuns în ultimii ani în centrul dezbaterilor academice din lumea occidentală. A vorbi despre viitorul constituționalismului românesc presupune așadar nu numai înțelegerea tradiției formate prin Constituțiile României din 1866 până în 1991, ci și integrarea stadiului actual al reflecției constituționale românești în curentele de idei manifestate pe plan global, identificarea direcțiilor pe care constituționalismul

---

* Școala Doctorală a Facultății de Drept a Universității din Craiova; mirceadb@yahoo.com

occidental le-ar putea urma în viitorul previzibil, precum și a celor pe care România ar trebui să le urmeze în considerarea deopotrivă a propriei sale tradiții și a propriului ideal național.

În continuarea manifestării domnul prof. univ. dr. Dan Claudiu Dănișor, fost rector al Universității din Craiova, președintele secției de drept public a Academiei de Științe Juridice din România, a susținut comunicarea *Spre un (nou) constituționalism românesc?*

Punându-și întrebarea: de ce ar trebui să ne întoarcem la Constituția din 1923? vorbitorul a plecat în disertație de la faptul că revizuirea Constituției din 1923 a introdus un text care face referire la „tradițiile democratice ale poporului român”, în virtutea căruia acestea au dobândit caracter normativ. O atare consacrate a generat două efecte imediate și importante. Pe de o parte, interpretarea istorică a caracterelor statului român de democratic și social în spiritul și sensul trimerilor reglementare pertinente. Pe de alta, introducerea tuturor dispozițiilor democratice din constituțiile anterioare anului 1938 în cadrul „blocului de constituționalitate” care s-a constituit în România post-1989 și este în vigoare în prezent în țara noastră. S-a analizat apoi plasarea viziunii constituționalității centenare în curentele de idei ale epocii.

Manifestarea a încheiat ciclul de conferințe-dezbateri publice consacrat centenarului Constituției României întregite și perspectivelor constituționalismului românesc inițiat de SCJ cu concursul unor personalități ale științei dreptului constituțional din țara noastră.

Lucrările definitivate în urma discuțiilor aferente și în spiritul concluziilor degajate vor fi publicate într-un volum special.